

Въпрос: много пъти сме чували, че там, където има човешка утеха, божествената утеха се оттегля. Възможно ли е да се запази божествената утеха в моменти на сладост, дадени от Бога в брака, след като поради единението на двамата съпрузи те неизбежно ще имат човешка утеха?

Казваме, че когато има човешка утеха, помощ и подкрепа, тогава няма божествена утеха и подкрепа, но не е точно така, защото отците казват, че когато няма човешка утеха, тогава съществува божествена утеха. Това обаче не означава, че когато имаш човешка утеха, Бог не те утешава. При все това трябва да знаем, че бракът не означава безбурен живот. В брака сме виждали много страдания, травми и терзания, които човек не може да си представи в монашеството или извън брака. Много пъти съществуват изключително трудни състояния. Бракът не е лесен начин на живот, а мъченичество. Затова в брачното последование, когато всички „играят“ около трапезата „хорото“ на Исая, пеем

Святи мученицы, иже добре страдаше и

венчашеся , *молитесь ко Господу*
спастися душам нашим

. Тоест пеем мъченически тропари, за да покажем, че бракът е мъченически път около Евангелието на Христос, има за средоточие Самия Христос и животът на съпрузите се върти около Него. Бракосъчетанието започва с мъченически тропар именно за да ни покаже, че човек трябва да влезе в него с мъченически дух, но не да си мисли, че другият е палач, който ще го направи мъченик. Не това е смисълът, когато казваме, че бракът е мъченичество, т.е. това не означава, че другият човек ще те направи мъченик и трябва да гледаш на жена си или на мъжа си като на личен палач или като на Нерон, който избивал християните. Не! - а за да можеш да живееш в брака както трябва, да надмогнеш себе си, да жертваш своя егоизъм, индивидуализъм, угода, себелюбие, всички тези неща, които искаш да правиш и ти харесват; за да можеш да ги преодолеееш, наистина трябва да имаш мъченическо съзнание и да отсечеш много неща от себе си. Бракът само така може да съществува, защото той означава любов и любовта не съществува, ако не жертваш това, което ти харесва. Не можеш да казваш на другия: обичам те! и да искаш от него да направи това, което на теб ти харесва. Не става така. Това не е любов. Любовта означава ти да станеш за другия това, което той иска от теб, а не да имаш претенции към него. Любовта не дири своето, никога не търси нещо за себе си, любовта няма за критерий моето аз. Затова, ако човек в брака започне да казва, че

на мен това ми харесва, това ме изразява, това ме изпълва, това ме отморява

Експлозии в Брака - част 1

Написано от Лимасолски митрополит Атанасий
Петък, 12 Септември 2014 22:28

!, тогава другият, ако е отстъпчив, добре, ще има съвместен живот, но ако не е? Тогава нещата започват да ръждясват и ще се появят проблеми. Другият също е човек, не може постоянно да отстъпва, ще дойде час, когато вече няма да може да отстъпва и ще започнат конфликтите, мълниите и трудностите в брака.

Затова човек трябва да влезе в брака по правилен начин. Трябва да знаем какво правим, когато тръгваме да вършим дадено нещо. Например тръгваш да станеш свещеник- трябва да знаеш какво означава този начин на живот, не можеш да станеш свещеник и да кажеш-ама, не знаех, че през лятото трябва да нося расо! Е, какво си мислеше, че свещениците ходят по риза? Не стават тези неща. Трябва да претърпиш. Не можеш да кажеш: ама, не знаех, че ще ме пращаш да служа Литургия в село! Или да проповядвам Божието слово. Е, какво означава това? Този, който става свещеник, се посвещава изцяло на Бога и се отказва от своите права. Също така, когато някой тръгва да стане монах, не може да каже: ама, не знаех, че не мога да отида вкъщи на рождения ден на майка ми! Или на сватбата на брат ми. Не стават тези неща. Или пък да поканя приятелите си някоя нощ да вдигнем купон в манастира! Е, отпреди трябва да знаеш, че не стават тези неща. Или ако отидеш в манастира и казваш –е, няма ли да имаме и ние някоя десетолевка в джоба си? Няма ли да имаме пари? Нямаме пари в нас, а има нестяжение и нищо не искаш. Тоест предварително знаеш начина на живот, който следваш. Когато влезеш в брака, трябва предварително да знаеш какво търсиш в брака. Понякога казват: *искам да ме направиш щастлив!* Дори само този израз е залагане на динамит в брака. Не можеш да казваш така на другия - *искам да ме направиш щастлив, искам да бъда щастлива до теб* ! Всичко това са претенции и не можем да казваме такива неща в брака, нито онези велики обещания:

ще те накарам да се чувстваш щастлива! До последния си дъх!

Трябва да се научим да знаем какво говорим, да знаем нашите граници и да кажем: ще се опитам да направя каквото мога, ще се опитам да те утеша! Ще се постарая, ще се подвизавам, за да се чувстваш добре.

Великите и надути думи са израз на лекомислие и не трябва да се изричат, защото така строиш брака си върху надуваема възглавница, а когато поставиш нещо върху нея, то се клати. Затова постави твърда основа и кажи на другия – виж, хора сме, започваме нашия брак, имаме нашите немощи, трябва да седнем и да разберем, че това, което правим, е много сериозно, двамата трябва да решим, че за да живеем заедно, всеки трябва да отсеке своята воля, да се научим да живеем за другия и да носим отговорност за това, което тръгваме да правим. И утре, каквото стане в живота ни, ще го посрещнем заедно и ще сме готови да се жертваме заради самата връзка. Готови сме да умрем за нея. Но не и да питаш другия- готов ли си да умреш за мене? Не питаме така; тогава сякаш си канибал. Тоест това не е любовна връзка. Когато човек тръгва с правилни предпоставки и има правилно разбиране за брака, тогава навлиза в него, имайки сериозно отношение. Бракът е най-сериозното нещо, което трябва да направите в

Експлозии в Брака - част 1

Написано от Лимасолски митрополит Атанасий
Петък, 12 Септември 2014 22:28

живота си. Дори по-сериозно от монашеството, защото, ако там се провалиш, си сам, но ако се провалиш в брака, не си сам, а има и друг човек до теб, има и други хора зад теб-семейството ти. Затова бракът е изключително сериозно нещо. Неговото значение е огромно и е нужно голямо благоразумие и мъдрост; бракът е изкуство, страшно изкуство, велико изкуство. Сякаш те слагат да живееш с тигрица и трябва да се научиш да живееш с нея - не че другият човек ще те разкъса, а ти самият трябва да си много внимателен с него. Както се казва в една пословица, не хвърляй камъни върху кристала, т.е. върху стъкла, защото един път, два пъти, третия път ще се счупи и ще имаш проблем. Когато в брачния живот не внимаваш и кажеш една дума, повториш я и я потретиш, тогава нещата ще станат много трудни и неприятни. За съжаление, това, което виждам днес, е че хората не се научават да имат правилна комуникация с другите. Знаем заповедта *почитай баща си и майка си*. Виждате, че не се казва да ги уважаваш, нито да ги обичаш, нито да ги слушаш, а да ги почиташ. Какво означава това? - да им отдаваш чест, а не просто да казваш обичам те! Или уважавам те! Или слушам те!, което не е нещо особено, а трябва да се научите да почитате другия човек. Един свят подвижник - авва Исаия казва: когато имаш посетители, се научи да ги почиташ свръхмерно. Да им отдаваш голяма чест, не просто да кажеш въщи едно Благодаря!, а да им отдадеш голяма чест, да се научиш да цениш другия човек, да почиташ това, което прави, което ти дава и самия него. Отдавайки чест на другия, ние възрастваме духовно. Нека ви разкажа един случай. Бях в едно училище, където дойде един министър. Учениците имаха конференция за тяхното училище. Дадох думата на министъра. Получиха се два лагера. От една страна бяха учениците, министърът беше притиснат, той почервеня, разчервеня, казваха му:

какво направи толкова време! Нищо не направи! Какво доказателство имаш, че си направил нещо

?! Небивала агресивност от страна на учениците. Разбира се, там имаше преподавателите и един от тях се качи на трибуната, започна да се прави на техен защитник и каза-

предпочитаме ученици с бунтовен дух

!, някакви такива глупости. Както и да е. Мислех си, добре, виновно е министерството, училищата са зле, хиляди неща трябва да се променят, но ти, бре детето ми, кажи на човека едно благодаря! че е дошъл тук. Благодарим, г-н министре, че си направихте труда и дойдохте да ни изслушате! Благодарим, защото и ти в крайна сметка си направил нещо! За две години все нещо е направил. Кажи му едно благодаря! и след това кажи му твоето искане, оплакване и то по учтив начин. Цялата агресивност го провокира и той на свой ред да отговори агресивно и накрая всичко стана миш-маш. Той си тръгна намръщен, учениците се кикотиха, защото уж успели да кажат нещо на министъра. И кое бе най-страшното? - че задаваха своя въпрос към министъра и не дочакваха отговора, а започваха да се кикотят. Тоест интересуваше ги не отговорът, а това да си кажат въпроса, за да покаже, че е мъжага и

казах така на министъра!

Добре, сторил си това на министъра. Той не ми е нито роднина, нито никакъв, но младите, които правят такива неща, утре ще нападнат така своите родители, своите жени, учителки и децата. Учителите там не разбираха, че когато утре учениците ги набият, те сами ще са виновни, защото култивират в тях тези неща- разбира се, че ще те набие! След като си го научил да бъде нагъл и безочлив, когато дойде твоят ред да му

Експлозии в Брака - част 1

Написано от Лимасолски митрополит Атанасий
Петък, 12 Септември 2014 22:28

направиш забележка, ще те набие. Защо не? За съжаление, днес не се научаваме да почитаме другия човек. Затова браковете се разбиват; не се научаваш да говориш на другия човек. Например казваш на твоя тъст:

Какво правиш, бе, Коста

! Чух това. Човекът се обади по телефона-

какво правиш, Коста

? Кой е Коста, сине мой?

Тъст ми

. Добре, не можеш ли да му кажеш

татко

? Или казваш на майка ти: ела,

Люла, седни тук

! Добре де, детето ми, твоето дете утре как да се обърне към теб? Тоест къде остава почитта?

Трябва да се научим да почитаме хората, първо на първо да почитаме другия човек, както и себе си, защото в противен случай заравняваме всичко. Веднъж един човек от една партия дойде на Света Гора и каза на старец Паисий: ако вземем властта, ще настъпи равенство. Старецът му отвърна: ще има не равенство, а заравняване; тоест всичко ще заравните. Защото равенството не означава да заравниш всичко и общинският валяк да мине отгоре. В обществото, в семейството всеки има своето място. Имаш баща, имаш майка, баба, имаш брат. Всеки човек има своето място в нашето социално обкръжение. Когато премахнеш всички тези неща и заравниш всичко, сетне, когато дойде време да се заловиш някъде, няма да има за къде. И всичко това става, защото не научаваме основни неща, които не са въпроси от Евангелието или Църквата, а прости човешки неща. Не е нужно да ти ги каже някой от Църквата, за да ги научиш да се научиш да цениш другия, неговия принос, труд и да му отдаваш дължимата чест. Св. ап. Павел казва: почитайте царя! И кой е бил царят тогава? Тиранинът Нерон, който бил звяр, а не човек, и избивал християните. Св. ап. Павел обаче казва: почитайте царя! Сам Христос казва: отдайте кесаревото кесарю- длъжни сте да почитате властта, царя, президента на републиката, както се казва днес. Неотдавна царят дойде в Кипър и някои възнегодуваха, защото един свещеник отишъл и му казал: Ваше величество! Е, какво да му каже, детето ми? Господин Коста? Добре дошъл! Църквата съживявала средновековието – така казваха. Тоест говорим някакви глупости и се занимаваме с това защо някой казал две думи, а не виждаме, че всеки ден деца бият родителите си, бием този, който ни се изпречи. Или се бием се вкъщи. Днес има хора, които са толкова чувствителни, че нощем не могат да заспят, защото са казали лоша дума, наранили са някого или са видели нещо. Има и други, които, ако не направят някакво зло, не могат да заспят, сън не ги лови. Аз се запознах със съпрузи, които, когато искаха да се забавляват, се биеха. И двамата бяха здравички, биеха се и то с юмруци и ритници. Викам им: защо, бре, деца, защо се биете? Е, от любов! От любов се бием! И то сериозни удари- ръцете им посиняваха, ритници, юмруци, карате! Тоест, когато искаха да отморяят или да демонстрират своята взаимна любов, започваха боя. В крайна сметка, това е въпрос на душевен състав

Експлозии в Брака - част 1

Написано от Лимасолски митрополит Атанасий
Петък, 12 Септември 2014 22:28

Следва продължение...

Превод от гръцки: Константин Константинов{jcomments off}